

Előfizetési feltételek: Hónap... 16 frt... Félév... 80... Éves... 160...

MAGYAR POLGÁR. POLITIKAI NAPILAP.

Hirdetési díjak.

Ötször hasábozott sor ára 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetésből 30 kr. Nagyobb hirdetéseknek külön kedvezmény is nyújt a kiadó-hivatal.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Monostoros utca a L. Bányai ház alatt.

KOLOZSVÁR, FEBRUÁR 10.

Szemle.

(—n). Franciaországban a situatio némileg határozottabb alakot kezd öltetni, a mennyiben a választásokra nézve a párisi kormány felfogása jutott érvényre s e tény folytán Gambettával együtt a bordeauxi kormány delegatio választási proclamja el lön ejtve. Ezen eljétes a royalis áknak megnyitotta az utakat s első manifestatió gyanánt megjelent Amale herceg kiáltványa, mely épen oly chameleon természetű, mint az exprofesso trón praetendensek kiáltványai szoktak lenni.

Ez alatt a londoni conferentia az elnapolás nyugalmát élvezi, s az sem rizza fel álmaiból, hogy a román „kis király” helyzete napról napra válságosabb lesz s a „Times” még ma is azt állítja, hogy nem bizonyos, vajjon Károly megtartja-e trónját vagy sem; Németország és Ausztria az eláot óhajtanak a Dunaféjedelemségek függetlenségére (1) érdekében — ezt az igaz — állítai lehet, de csak egy feltétel alatt, az alatt, hogy a portát eltöröljék, a mely souzerenitásáról lemondani nem hajlandó; ha meg hoztatesszük, hogy a porta tagadja, miszerint a fekete-tenger semlegesítése actiójának nagyobb szabadságot biztosítana — akkor elmondhatjuk, hogy a keleti kérdés oly virágzásnak örvend, mint akár a híres Mendshikoff történelmi nevezetességi audientiaja idejében.

Közvetlen szomszédunkban sem teremnek a rózsák. A Hohenwarth miniszterium a bécsi sajtó részéről a leghevesebb támadásoknak van kitéve, s nem hiányoznak hangok, a melyek e miniszteriumot a reactio kezdetével azonosítják. E támadás éle különösen a miniszterelnök, Habietnek és Jirecek miniszterek felé fordul, mint a kik a bureaucratice-ultramontanismus gyaonjában állanak. A mi ez ismeretlen quantitásokból öszvetakolt miniszteriumnál némileg megnyugtatót, azt tegnapí szemlünkben kimondottak: az ország feje jelölte ki az alkotmányosság útját. A „Staatsgrundgesetz”, az más valami; az azon Mullion át, a melyen a sok miniszterium nem birt célhoz jutni: mert betűjéhez ragaszkodott. A közel jövő megmutatja, vajjon az új alkotmány eltalálja-e az alapítvány jobb interpretációját s evel az elégedetlen elemek kibékítését. Részünkről alig hisszük, már azért sem, mert a német szellem csak systemák útvegei nézi a világot — az igazi alkotmányosság pedig nem elég systematicus arra, hogy a német vérbé egy hamar átmelessen.

Táviratok a külföldről.

Bécs, febr. 8. A tárgyalások, melyeknek eredménye az új osztrák miniszterium kinevezése lett, Helfert által kezdetek, s jan. 20-ika óta tartottak Schaeffler lakásán. Némely részről még mindig állítják, hogy Beust gróf — habár egyes delegatusok előtt az ellenkezőt becsületszava mellett állította, szintén részes volt a dologban. A „Pester Lloyd” febr. 5-iki számban megjelent vezércikk, mely az osztrák miniszter kérdését tárgyalja s egyes mondataiban az új miniszterium programjával csaknem szóról-szóra megegyez, nem az osztrák „Presbureau”-ból ered, hanem a Kamarilla által van sugalmazva. Azt hiszik, hogy bizonyosnak tekinthető, miszerint az ultramontanizmus szláv reactió létesítése után Cislajthániában, egy új miniszterium, melynek élén Helfert és Thun fognának állni, hasonló experimentatiót fog megkísérelni Magyarországon is.

Bécs, febr. 8. Mint a „Fremdenblatt” értesít, a császár a következő napokban Prágába utazik.

Prága, febr. 8. Mensdorff hg. ma az utolsó-konnet szentségében részesült.

Bécs, febr. 8. A „Wanderer” arról értesít, hogy Beust államkancellár lemondását beadta.

Grác, febr. 8. A mai gráci hivatalos lap hosszabb cikket szentel a Zimmermann ügynek; ennek nyomán Zimmermann betegsége csak tetetett lett volna. Végül eme lap mindazoknak, kik a demotacia és demagogia közt különbséget tenni nem tudnak, Zimmermannéhoz hason sorost ígér.

Bordeaux, febr. 7. A párisi kormány által Gambetta helyébe kinevezett Arago a prefetekhez intézett köriratában ezeket mondja: A korábbi uralkodó családok tagjai az 1832 apr. 10. és az 1848 jan. 8-iki törvények értelmében meg nem választottak; az 1871 febr. 7-iki rendelet a határozatot a Bonaparte családra is kiterjeszti. — Örökösöknek önk szigorúan e törvények és rendeletek szemelött tartása fölött. — A Gironde departement prefetei által szintén aláírt jegyzék még hozzáteszi, hogy az 1871 jan. 31-iki rendelet által meghagyott választási megszorítások közül csak a fennebb említett esetek tartandók fen.

London, febr. 8. A Times egy konstantinápolyi sürgönye jelenti, hogy Oláhország fenyegető helyzete következtében a porta Samlanál egy fegyver hadsereget állít föl.

Laibach, febr. 7. A nemzeti képviselők clubja egyhangulag elhatározta a szláv képviselőknek a birodalmi tanácsból való kilépést.

Varsó, febr. 8. Legközelebb itt több állandó katonai tábor felállítására törekvesznek.

Bécs, febr. 8. A „N. Fr. Pr.” egy hírt említi, mely szerint Beust gróf utódja Sechen gróf lenne. A „Volksfr.” mondja: Gróf Beust, kiúek helyébe Andrásy lépne, hírt szerint berini követül nevezeték ki.

Berlin, febr. 8. A képv. ház mai ülésében a pénzügyér egy tjavaslatot nyújtott be, melyben felhatalmazást kér 50 millió értékű kszmározó pénzügyi utalványok kiadására, előlegül a rendkívüli hadiköltségek fedezésére, melyek azonban legkésőbb 1871. július 1-én lejárnának. Okul felhozatik a német birodalom képviseletlen állapotát mult évi decz. 31-ke óta, miert is időközben Poroszország országos képviseletét kell megkérni a hitel engedélyezéseért, hogy a háborút szükség esetében a végletekig lehesse folytatni. A „Prov. Corr.” kijelenti, hogy Németország Elsass és német Lotbaringia bekebelezéséről, valamint Strassburgról és Metzről, további fenyegetések megállása szempont-

jából le nem mondhat. Németország saját részéről el nem fogja felelni a békekötés alkalmával, hogy a két szomszédnemzetnek becsülettét és törekvését nem huzamos vizsgálkodásra és háborúra, hanem a népek jólétének közös előmozdításában nyílváuló nemesebb versenyre kell fordítani. E mely meggyőződés kölesönös szilárd meggyőzőkése Németország biztonsága mellett legnagyobb vívmánya lenne a békekötés s alapkövét képező a valódi tartós békének.

Szamosujvár szab. kir. város felirata a képviselőházhoz.*

Mélyen tisztelt képviselőház! Azon óhajtatások között, melyeket az alkotmányunk visszaállítása és a magyar felelős miniszterium megalakulásával életbe lépett új korszakához nemzeti létünknek költött minden hazafián érző kebel, talán egy sem volt, melynek teljesülése a nép valamennyi rétegeinek, minden társadalmi osztálynak több előnyt ígért volna, mint az igazságszolgáltatási reform.

A közvetlen közelim, két évtized egyéb szomorú emlékeit között törvénykezési tekintetben is egy zürzavaros chaos hagyott hátra maga után. Az abolut korszak és egymást felváltó provisoriumok jogelvetlenségben is csak romboltak, a nélkül-hogy czél szerűen építeni képesek lettek volna. Az osztrák törvények és törvénykezési rendszer idegen növények valának hazánkban, melyek más éghajlat alatt, s más viszonyok között, meglehetősen természetnek indultak volna; nálunk azonban elszárvultak, sőt a talajt is melybe illette lönnek, megromlottak.

Nem ily igazságszolgáltatási rendszer kelle nekünk, hanem olyan, melynek épületéhez abstract teoriák helyett a való a gyakorlati élet postulatumai szolgáltatások az alapkövetek; olyan, mely adott, és nem képzelt tényezőkkel számoljon; olyan, melytől törvénykezési helyzetünk javulását várhasunk, melynek tartós életet ígérhessünk.

E czéla vezetőknek ismerte fel, s ezért törvölzte örömmel az egész haza azon irányt, melyben a mélyen tisztelt képviselőház és kormány vállaltat örövel hozzá kezdett igazságszolgáltatásunk reformjának nehéz munkájához. A közbaza, az egész nemzet érdekében csak óhajtanunk lehet, hogy a megkezdett irányban folytatassék tovább is a reform mű; hogy beteljesésé lehető legyen magához az építkezés, és építkezés, a baktalós tényezőjé váljék a nemzeti felvirágzásnak és fejlődésnek. Ez óhajtatást a helyesen fel fogott közérdek egyik kivánalmát tolmácsolandók, s ezáltal legszentebb polg. kötelességünk teljesítéséért, járulunk mi ez alkalommal a mélyen tisztelt képviselőházhoz, kifejezve azon aggodalmainkat, melyeket a felállítandó kir. társas törvényesékek székhelyeinek megállapítására kiküldött 25 ös bizottság tervezete lelklünkben felkelte.

Azon meggyőződésből indulván ki, hogy a haza közéréke nem egyéb, mint conglomerauma az egyes hazarészek jól fogott érdekének, melyek mint ilyenek, mindig öszhangzásban állanak a közérdek egészének követelményeivel: mindenek fölött városunk szempontjából szólnunk fel, melyet, ellentétben a nagym. igazságügyminiszter bíróságszervezési törvényjavaslata mellett benyújtott tervezettel, fentisztelet bizottság a kir. társas törvényeséki székhelyek sorából kihagyandónak véle ményezett.

(Vége köv.)

* A felirat lapunk munkatársától, Molnár Antal tollából eredt.

Egy botrány Romániában.

(ma.) A romániai sajtót nagyban foglalkoztatják a hallatlan botrányok, melyeknél jelentékeny társadalmi állású egyének vitték a főszerepet. A szenátorok egyikét p. o. legudvariabb hangon felszólítván egy mozdonyvezető, hogy ne álljon a pályaudvar legszélsőbb szélén, mert az szabályellenes, a szenátor őt felelet helyett össe vissza rugdosá, a romániai vaspályák igazgatósága már megtette a szükséges lépéseket, hogy a bünye feyités alá vonassék; s jövőre hasonló esetek elkerültessenek. A romániai sajtó is éléuken harboztatja ez eseményeket. A „Trompette Carpat.” következőleg ír: „Midőn sajtó alá adjuk lapunkat, értesültük a nagy botrányról, mely a Bukarest-brailai vonal Albesti állomásán történt, s melynek okozói, mint mondják, tagjai a bukaresti kamarának. — A Brailából Bukarestbe menő vonat egyik első osztályú waggon-jában még négy hely volt üres, melyeket a botrány okozói foglaltak el. — A waggon-ban nők is voltak, kiket ezen urak a legocsányabb féktelenségek eltűrésére kényszerítettek. Midőn a vonat Albesti-be érkezett, néhány utas, első osztályú jegyet váltván, felhívották, hogy a nevezett waggon-ban foglaljon helyet. Midőn azonban oda be akartak ülni, az ajtó bellü zárva találták a beulevő képviselők által. — Ismételt felszólításra sem nyitatták ki az ajtó, a mozdony vezető a legvégű eszközhöz nyult s a kérdéses waggont visszahagyta. Erre a képviselők revolverekkel kezükben kirohantak, s a vasuti hivatalnokot mindenféle bántalommal illették. A hivatalnokok tévritati uton bíró ségélyért folyamodtak, s felhívák az államügyészi; hogy a tényálladék constatizására jelenjék meg, de azon feleletet nyerték, hogy a képviselők személye sértetlen, s így az államügyész ellenök semmit sem tehet. A „Tromp. Carp.” ösz. szerkesztője e közleményeért a kamarában a képviselők részéről goromba bántalmazásokban részesült.

Bourbaki hadserege.

A Journ. de Genève a francia hadseregnek Svájcba történt át lépéséről a többek közt következőket írja: A francia csapatok át lépése Morrea-ba kedden kezdődött. Biztonság — írja levelező felosztásban levő hadsereg által nyújtott szomorú képet nem fogom elfeledni. Mozgóörök, sorkatonák, turkok, zuavok, tüzéség, dragonnosok jöttek tarkán vegyítve 10—20 fonyi csoportokban; csak a lovasság vonult jó rendben át. A gyalogság legnagyobb része, főleg a sorkatonaság, nyomorult állapotban volt. Rongyos ruhák és cipőik a hó és nedves bidég ellen csak rossz védelmet nyújthattak nekik. Nagy részük 24 óra óta nem evett s egyik-másik tagja elfogyott, minek folytán csak nagy nehezen vonsozták magukat előre.

Delben 12 óraker Castella tábornok érkezett meg, ki igen levertnek látszott. Másnap reggel utolag elutazni akart. Rendről többé szó sem volt. Igen sok tiszt már kísérletet sem tőn a csapatok öszegyűjtésére, Szombaton kezdetek a franc-tireurök megérkezni; általában jobban vannak illőzve, mint a katonák. A svájciak pénzét és szivart osztottak ki köztük, melyet a szegény emberek igen nagy elismeréssel fogadtak.

Garibaldi s a fegyverszünet.

Annak idejében jelentették Garibaldi sikeres működését Dijon körül, hogy Dijont utolag elfog-

Uj „Erdélyi Muzem.” Egy angol tudósítás Párisról.

Mint a háboru minden phásisán, ugy most is annak befejezése felé az angol levelezők bizonyulnak legmegbízhatóbb, legtárgyalagosabb és legértékesebb krónikásainak. A Daily News „ostromlott levelezője”, s ama másik, ki a szász koronaherceg táborában tartózkodik, és Párisba magát a napokban becsempészni elég ügyes és szerencsés volt, a remek, most mélyen megalazott világáoráról, kormányáról, népéről és annak hangulatáról a következő képet nyújtják:

Páris a kapituláció után csendes és magába tért és valami ünnepies rideg tartózkodással óvakodik a tüntetésektől. Az utcák külöben felette népek: többnyire egyenruhásokkal. Polgári ember csak elvétve tűnik fel. Sok bolt nyitva van, de még több bezárva. Mindent lehet vásárolni; csak enyvalakót nem. Itál bőségesen kapható; még sem lehet, a legkülöbbs városnegyedeket kivéve, részegeket látni. Az élleim boltok persze alig mutatnak valamit. Van ugyan ott czukorstemény és befőtt gyümölcs; de a kompaktabb eledetek távol-letők által tündökölnek. Egyik boltban szalonának látszó szirtömég fektűt. Lőz sir volt. A süttő boltajtaja becsukva; a mészárszék üres.

S ez anyagi inség mellett természetes, hogy a halál most sem szünteti meg pusztításait. Mily sok a temetés! Az angol levelező egy sávalovlás alatt hirtelen találkozott. Valami véghetetlen nagy fájdalom komorsága súlyosodik Párison; nyomorában is tiszteletreméltó. A lakosság nem lármás, nem hajlandó a csödtülésre. Mindenki némán, zajtalanul folytatja útját. Ama bünök, melyek oly hirtedűt tevék Párist, mintha már csak a multban léteztek volna. E város félig bekebelezte magát, félig bele-

lökötett az erkölcsiség ösványára; vagy meglehet, hogy fizikai okoknál mások vezették arr, hogy lomosa bűneit és megtisztuljon. Szüntén látni, mint égette belé a vas és éhség az élet komolyságának zord képeit — s az emberek most valami szokatlantul csöndesek, komorak niút nem voltak ezeltől soha. Ez elkomorult arcokból külöben Franciaország és Páris jövőjére szerencsés omen olvasható.

Talán nem oly jogosulatlan ama másik nézet-irány sem, mely azt tartja, hogy a mostani komorság is csak olyan anyapadias, „csöndül” mint az előbbi bőségi humberg. Az „ostromlott levelező”, ki e háboru folyta alatt minden mozzanatában tanulmányozhatta a népet, nem beszél róla valami külöbbs lelkesedéssel; pedig M. Labouchère nemzetiégi előitélettel ment férni.

„Páris egy sir. Erkölcsileg és anyagilag meg-buktunk. Végkép utáljuk magunkat s az egész világot. A reactio általános. Mindenki kezét mossá, s az egész világot vádolja a történektért — csak maga magát nem. Egy hajóskapitány kétségbeseésében föbe lőtte magát. Sok más polgártárs is ugyan-azt fogadta: de barátijuk lebeszélék őket e szándékról, mondván, hogy kötelességük a hazáért élni: s ebbe aztán bele is nyugodtak. „Hö lakosságunk a fájdalom és méltatlankodás érzetétől áthatott” írják a hirlapok. — Öszintén bevallva, tényleg nem oly borzasztó a dolog. Természetes, hogy szomor-kodnak a megaláztatás felett, de kilencz-tizedük szivből örül, hogy megszabadult, és azzal vigasztalja magát, hogy a porozok csak a külös várat foglalták el és be nem jönek Párisba.

A város végre tökéletesen nyugodt. Nem találkoznai az utcán többé lármás csoportokkal, melyek politikáinak és haditerveket vitatnak. Maga a polgár is alig képes nagyobb viszbangot, az új választás is alig képes nagyobb viszbangot, mozgalmat gerjeszteni. Páris minden polgára 43 képviselőt választhat; csak egy bizony nem igen

gondolnak azzal, ki lesz az a negyvenhárom. Még azt sem tudják, vajjon constituante lesz e. Oly nagy az apathia! M. Dufarue, egy hajdani orleanista s a választó bizottság főnöke vezérigéje: la France! Programja szilárd, de mérsékelt republikanizmus; jelölt listjoromban minden pártisznezet képviselve van. Külöben Párisban a köztársaság elvesztette hitelét: mert nem győzött. A bonapartisták is mozognak; de sem a császár, sem fia nem dícselkedhetik Páris városában kedvező chanceokkal. Annál mélyebb rokonszenű áramlat kezd az Orleansok irányában érvényre kapni. Csak attól félnek, hogy a párisi gróf nem üti meg a mértéket. Ha d'Amale herceg volna a család feje, egy év alatt Franciaország királyul uralkodnék. Sokan az elnökségre ajánlgatják. Utána Thiersnek van leguagyobb pártja.

A „nemzeti védelem kormányá” egészen le-élte magát. Városi hatóság vált belőle, mely Párisban a rend fenntartásán örködik. Trochu és Gambetta, néhány hónap előtt Franciaország legünnepeltebb férfiai, végkép lejátszották szerepüket. — Trochu (egyik legmeghibtebb barátja állítása szerint) mindenkitől elhagyatva, családja keblében szónokol. „Nem kell több beszéd! Nem kell több prókator” — kiáltják a lapok. S erre azután maguk kezdik a legulazottabb spartianizmus értelmében a práisek-sokat, és valami obecnus prókatorát ajánlanak a haza végső reményéül.

Külöben Orleanizmus, Trochu, constituante, mind csak igen alacsony mértékben képesek jelenben érdekelni a párisi közvéleményt. „Corden is the all absorbing question.” A gabona a minden érdeklődést lefogláló kérdés. Bismarck ama vasuti nabóknak, kik vele Versaillesban e napokban e tárgy felett értekeztek, azt mondá, hogy ő, ha a dolog életkérdéssé fog válni, némi gabonát majd szerez; egészen vége igen vague, határozatlan válasz, melylyel a bankárok alig tudnak mit esi-

nálni. Bismarck törekvése, ugy látszik, megakadályozni, miszerint Anglia szállítson gabonát; ugy a poroszoknak kizárólag nyitva volna a vásár.

Tehát gabna, kenyér, lózsir vagy disznószalonna: that is the question. Az egész városban valami lóbus szagot érezni, és most is, midőn Páris kapui ismét megnyitottak, az emberek életbiztonsága sokkal nagyobb, mint a lovaké. Legalább a szász koronaherceg táborabeli angol levelező azt a lovat, melyen a városba jött, csak úgy menthet meg, hogy kimutatja, miszerint angol polgár. Ugy is a követség istállóiba kelle rejteni Bucephalusát.

A párisi ostrom ideje alatt az emberi élet biztonsága aránylag nagyobb volt, mint bármely más hasonalkommal. Egyik legocsebbebb vonása volt Páris e gyászidejének: a bünök gyrsége. Nem igen lehetett hallani gyilkosságokról, rablásokról; azt a néhány kötésbeesett hommuistikus zavargást annak idején kivétel gyanánt regisztráltak. Az éjjel is csendes, mi arra mutat, hogy a keij emberei és leányai elvonultak; tán megtérhettek. Esti félkilenczór halotti csend uralkodik a város utcáin és boulevardjain.

A boulevardok külöben az angol levelező szerint kevésbé szenvedtek, mint a mennyire féltek. Csak a Champs Elysées fái szenvedtek igen súlyosan. A faszűkés egyáltalában ijeszto volt az utolsó hetekben. És ha meggondoljuk, hogy ez elkényeztetett lakosság a legzordabb tél idején szenvedte mindezt, éteni fogjuk, hogy az egész város egy nagy kórház.

Kórház a vaktaképi hoptalok, ambulancok stb. in kívül a Grand Hotel, az árvabazák s a tébolyda. Ah, egész Páris, egész Franciaország egy nagy kórház. Beteg a francia nemzet, vajha gyógyulását bözná a várva várt béke! P. N.

latta, hogy a poroszokat minden irányban visszanyomta. Három napon át, január 21, 22, 23-án küzdött hőiesen 45,000-re menő hadsereg ellen diadalmasan. Most számorabb köteleesség vár reánk: azon hatásról adni szót, melyet a fegyverszünet tett Garibaldi helyzetére.

Az olasz lapok tudósítása január 31-ig terjednek s híven tükrözik vissza a hangulatot.

A fegyverszünet egész váratlanul jött; a haditervek megbeszéltek, az áttörésnek kelet felé szárnya volt szegve; 3 nap (jan. 21, 22, 23) eredménye, ha nem is volt compromittálva, de minden esetre gyümölcsöző.

A főláborodások diskussziók közepette Garibaldi szokása szerint nyugodt és biggadt. Az első látásra azt mondáná az ember arcára tekintve, hogy semmi rendkívüli nem adta elő magát. Valóban csak ha hosszasan vizsgálja az ember e tiszteltre méltó arcot, fedez föl rajta tűnődést, aggdóást.

31-én az a hír terjedt el, hogy a fegyverszünet nem terjeszkedik ki azon departementokra melyeken a vogesi hadsereg hadműveletei folynak; ezek a departementok a következők: Côte-d'Or, Doubs és Jura.

Megfoghatatlan a kormány azon feledékenysége, hogy Garibaldi nem értesítette erről a körülményről, a német tük volt elég nagylelkű érteitani a vogesi hadsereget a kivételes rendszabályról s egyszersmind fölszólítani Garibaldi, hogy vessenek véget kölcsönösen a vérengzésnek.

Mindennek dacára Garibaldi ellenséges állást foglalt el. A helyzet pedig igen komoly lett. Egy pár óra alatt Manteuffel, Kettler és a többi tükök hadtestei ugy körül fogták a garibaldistákat, hogy a megsemmisítéshez, vagy az elfogatásához álltak közel. Dijon városa minden oldalról nyitva állott s hosszabb ellenállásról szó sem lehetett.

Rögtön kitörtök fögtek a fenyegetettek. Riciotti fedezete alatt minden készlet tükak inditatott. Éjjel Manteuffel bevonult a városba. A városzt — Dijont — mely még azelőtt valónapon Garibaldi léptette föl követjelöltül, a rettenet szállta meg. A vogesi hadsereg három külön irányban ostromolt meg s Chagnyot iparkodék elérni. És ez ismét tanuskodik a szabadság hős régi szerencsés-jéről, hogy e borzasztó válság közepette kikerülte ama katastrófát, mely Bourbaki hadseregét tükretette.

Apróságok a „Kelet“ ujdondásza számára.

I.

Oremus!

Vajjon azon körülmény, hogy a „Kelet“ oly dolgokat is közöl, melyeket még a „Magyar Polgár“ is méltónak ítél a megemlézésre: nem elég bizonyíték-e a mellett, hogy a „Kelet“ nem áll a kormánypárt égise alatt, hanem független meggyőződése szerint megmondja az igazat mindenki vel szemben? Egy kis feleletet e kérdésre.

Az a kért kis felelet itt van.

A hivatalos „Budapesti Közlöny“ évek óta használja forrásul a „Magyar Polgár“ t, a nélkül, hogy ezbe jutott volna ez ideig argumentumul használni fel arra, hogy ő ilyen meg amolyan független“ lap.

Vizont abból, hogy a „Magyar Polgár“ rég ideje méltónak ítél a megemlézésre olyan dolgokat is, melyeket a „Pesti Napló“, „Reform“, „Pester Lloyd“ stb. közölték, még nem az következik, hogy a „Magyar Polgár“ kormánypárti vagy deákpartí lap.

Ezekből kiindulva, a „Kelet“ sem használhatja közpennyegül a „Magyar Polgár“ t annak bizonyítgatására, hogy ő „független“ deákpartí lap.

Midőn gr. Bánffy Béla ur a mult év vége felé lebetegedett szerencsésen a deákpartí új lappal s megszületett a „Kelet“, a bábaaszonyok között a leges-legelső sorban br. Kemény Ferenc ő exciája, az ő conservatívek e tisztas „matrónjá“-nál indultak meg a tanácskozások a felett: milyen dajkjálásban részesüljön az újszülött.

No, és az öreg „kegyelmes“ urat bizony senkinek sem jutott eszébe azzal gyansítani, hogy valami nagyon „független“ férfin volt.

Hogy nálunk régen érzett hiány volt egy valóban független deákpartí lap, s a „Magyar Polgárral“ együtt sokan óhajtották létrejöttét, az bizonyos. A párt független tagjai nagy érdekl várták a „Kelet“ megindulását, — de a nagy vajadások után — csak a „Közönségi Közlöny“-nek egy második javítatlan kiadását szülte meg, — melyre senki sem várt, melyre senkinek sem volt szüksége, legkevésbé a deákpartinak. Kaptuk a „Kelet“-ben a kolozsvári úri casinónak egy második organumát, — mely teletorokkal hirdeti ugyan a demoratiát, — de még eddig sohasem volt ideje nyitlan lépni fel mellette.

Az olyan organumot, mely „nem mer“ — sehohsem nevezik függetlennek, — mi legkevésbé. Dominus vobiscum!

Jónás.

(Folyt. következik.)

H I R H A R A N G.

A „M. Polg.“ eredeti távirata.

Feladatott: Pesten, feb. 10-én 10 óra d. o. Ér. Kolozsvárra: feb. 10-én 11 óra d. o.

Bordeauxban a constituante választások az északi vidék tulajnyomó képvisellete mellett a legnagyobb rendben ment végbe. A közt. kormány felmondá az angol kereskedelmi szerződést. Faidherbe tük. feloszlata az északi francitreuróket.

A bajor hadsereg szaporítása nagy erélyvel foly.

Napoleon Wilhelmshöhéből, a választások ügyében a francziákhoz egy proclamatiót intézett. Az osztrák császárt Meranba, az orosz czárt Stuttgartba várják.

A „M. P.“ távirata a bécsi börszéről. Febr. 9. 5% Metaliques 58.90 frt. 58.90. — 5% nemzeti kölcsön 67.90. — 1860-diki államkölcsön 95.50. Bankrészevény 723. — Hitelrészvény 252.80. — London 124.20. — Ezüst 121.50. — Cs. k. arany 5.85 — Napoleonkor 20 franc 9.94.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.50. — Temesi 77.50. — Erdélyi 75. — Horvát 83.50.

A francia sebesültek részére újabb adakoztak szerkesztőségünkél: Müller Katalin 2 frtot. Pataki László M.-Sárosi 2 forintot. Gerendi István 10 forintot. Özv. Bágya Ferencné Sövényfalváról 5 frtot. A szerkesztő magányjűtése 2 frt 20 kr. Schnur Vilma k. a. gyűjtése: Schnur Róza 50 kr., Tillier Ferenc 1 frt 10 kr. Szeleni Mária, Schnur Mihályné 70 kr. Végh Bálint 1 frtot. Gajzágó Teréz 1 frtot. Schnur Vilma 1 frtot. Végh Sándorné, Schnur Mari 1 frtot. Szabó Fáni 1 frtot. Szemerjai Lajos 1 frtot. Fodor Klára 50 kr. Komlósi Mátyásné 50 kr. Özv. Frankné 20 kr. Salamon András 2 frtot. Brath Frédéric 1 frtot. Gajzágó János 2 frtot. Frink Lajos 50 kr. Valaki 40 kr. Valaki 40 kr. Fodor Lajos 1 frtot. Valaki 20 kr. Összesen 38 frt 20 kr. Mely összeget a második kiüdeményhez csatolva, annak idejében illető helyére szolgáltatjuk.

A Kolozsvárt felállítandó honvédeknek javára újabb időben ismét a következő összegek érkeztek be a ker. parancsnokságba, melyet ez utóbbi az úgy nevében köszönetet mond, u. m.: Kolozsvár tanácsától 100 frt. Tordamegye főispánja által gyűjtveit 60 frt 20 kr. Kolozsvárt, febr. 8 án 1871.

Székely Udvarhelyről e hó 10-éről azon távirati tudósítást vesszük, hogy Orbán Balázs kétezer három száz, Török ezerháromszáz ötven szavazatot kapott. A választás még két napig fog tartani.

(o) Eötvös báró emlékszozára Pest városa, Királyi Pál indítványára 5000 forintot szavazott meg.

Felkéretnek mindazok, kik e hó 14-én tartandó jogszabálra igényt tartanak, de mindaddig a meghívójegyet kézhez nem kapták, erről a bizottmányt febr. 12 ig d. e. 12-től 1 óráig, 13. és 14 én d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6 óráig a nemzeti szálloda 4 ik számú termében a szükséges intézkedések megtétele végett értesíteni.

Jelentés a kolozsv. jót. négyzet választmányának Január 23 án tartott üléseiről. B. Boronczai Ignác úr beadja számadásos jelentését az egylet javára f. évi jan. 19 én tartott alkalozos balról, mely szerint az összes bevétel 786 frt, az ö-szes kiadás 278 frt 70 kr. levén, tiszta jövedelmül maradt 507 frt 30 kr. A bal alkalmával egyes beletpi jegyért fizettek: Gr. Péchy Mano 40 frt. Mr. Frederick Wiggins 10 frt. Mr. Maurice Natanson 5 frt, Mr. Wencias Viktor 5, Mr. John Hardhough 10 frt. Mr. Wencias Ybanski 3 frt., Mr. Oscar Louis W. Moose 2 frt 50 kr, Mr. Picot Levis 2 frt 50, Mr. Hamilton Raakin 2, Gr. Teleki Samu 5 frt, Simon Elek 5 frt, Korbuly Bogdán 5 frt, Gr. Bethlen Karoly 5 frt, Heller 5 frt., Gr. Mikó László 5 frt., Somodi 3 frt., Balcsai Domokos 2 frt., ügyvéd Papp Elek 5 frt., Szász Béla 2 frt., több névtelen 17 forintot fizettek. A választmány szenedő embertársaink nevében háas köszönetét nyilvánítja a fenn tisztelet emberbarátok nagy szives adományaikért. 2) Az egylet alspító tagjává lettek: Bernát Albert és Zsigmond Dezső. 3) A ruházati segedelemzését vezető bizottmány kezébe 25 frt. utalványoztatott. 4) Tizenhárom folyamodonak havi részletekben kiadandólag 85, négynek egyszer mindenkorra 13 — összesen 98 frt., utalványoztatott. Kovácsi Antal tük.

Kerkápoly lemond a pénzügyminiszterségről, azon esemben, ha valóban meg fog történni az, miről most még csak süttogva beszélnek. Hírlük ugyanis hogy egy képviselő határozati javaslatot szándékozik benyújtani az országgyűlésnél, melyben kimondatni kéri: kötelezettség a pénzügyminiszter naponta legalább egy két krajczáros trafikszárv elszívására. — Bizony felér a menny évvel.

A helybeli nyomdász ifjuság f. hó 18-án táncostélyt fog saját körében tartani Svatek hajdani tánctermében (középutca z. Szécs féle ház.) melyre a meghívók már szétküldték. Mint értesültük, ha valami jövedelem lesz, ez a francia sebesülteknek van szánva. A legszebb sikert óhajtjuk.

A K Közlöny“ ről a „Debreczen“ben a következő sorokat olvassuk: Erdély bölcsének tekintélyvesztett lapja a „Kolozsvári Közlöny“ Eötvösről a többi közt így ír: „nemzeti történelmet nemcsak írta, — hanem önmaga is csinálta.“ Hogy csinálásában volt része, az tagadhatlan, de hogy írta volna, ezt még eddig senki sem tudta a „K. Közlöny“-ön kívül. Ezt pedig neki nem hiszszük.

Folyó évi február hó 16 kán D. Szent-Mártonban tartandó gazdasági közgyűlésre, az egylet tagjai, az igazgató választmány f. hó 4 én tartott rendkívüli közgyűlése 20-dk számú határozata folytán meghivatnak. D.-Sz. Márton 1871 február hó 4-én. Farnos Elek egyleti jegyző.

Az új bécsi miniszter. A tegnapielőtt ujan alakított bécsi kabinet politikájáról más helyen szözlünk s fogunk még írni. It csak néhány száraz adat sorolunk fel az új exellentiaik életéből, mely eddig meglehetősen ismeretlen s így nem kis fáradságba került annak annyit is összegyűjteni róluk, a mennyit ezuttal közlünk. Hohenwarth Károly gr. miniszterelnök és belügyér 1824-ben született. Finne megye főnöke majd karintiai tartományfőnök s később felső Ausztria helytartója

volt. Beieredi alatt „Sistrungs politika“ híve volt. — Habietinek Károly, igazságügyér 1810-ben született Prágában, hol később egyetemi tanár volt s mint ilyen ment 1868-ban Bécsbe. Irig jogi művet is, mely azonban nem nagy dícsőséget aratott. — Schaeffle Albert, földművelési és kereskedelmi ügyér mint nemzetgazdász jó hírnévre tett szert. 1831-ben született Wirttenbergban s még két év előtt az ottani országgyűlés és a német vámparlament tagja volt. Azóta a bécsi egyetemen tanár. — Scholl Henrik tábornok legutóbb a honvédelmi miniszterium osztályfőnöke volt. Szervező képessége kevésbé ismeretes, mint építő szenvedélye. — Jiricek József, a közoktatási miniszterium osztálytanácsosa volt. 45 éves s 20 év előtt mint fogalmazó lépett azon miniszterumba, melynek most vezetője. Foglalkozott az irodalommal s több német munkát fordított cseh nyelvre.

A kenyér Párisban néhány nappal a kapituláció előtt nagy ritkaság volt. A „Daily News“ levelezője így írja le az e részben szenvedett szűkséget: „Midőn ma ebédelni mentem a vendéglőbe, a pinczér kenyér nélkül hozta elém a terítéket s így szólott hozzám: „Hozott e kenyeret magával? Nekünk már nincs kenyérünk. Mióta oly kis adagban osztják ki, vendégeinknek magukkal kell hozni kenyert.“ Mondám neki, hogy nem tudtam, s kértem: adjon még ma egyszer kenyeret. Hozott magával egy kis darabot, de az oly rozsol nézett ki, hogy meg sem tudtam ízlelni, s félretettem. Eközben más vendégek jöttek asztalhoz; baloldalom felől egy ezredes és egy kapitány ült le, jobbfelől pedig egy fiatal, feketébe öltözött hölgy, hibetől azaz osztályhoz tartozó, melyről Páris elhíresedett. Minűn szomszédaim megették kenyérüket, epedve pillangattak az enyémre. Az ezredes, kit soha sem láttam, így szólott hozzám: „Uram, megosi vagy bazaviszi kenyert? Ha nem: adhat belőle nekem?“ Az egészet elveheti, ezredes ur, én megelégetem!“ Elvette a felét s megosztá kapitány barátjával, mire Cocotte kisasszony fölemelkedve, így szólott hozzám: „Szabó a kenyér másik felerészét elvenem?“ Ez az eset magában véve csekély fontosságú, de mégis eléggé jellemzi a helyzetet.

A hadi sarcok, melyeket a németek egyes francia városokra vetnek, tán nem nagyobbak, minőkét vetett volt I. Napoleon a német városokra, mid a mellett kétségelentül súlyosan nehezdednek a szerencsétlen nemzetre; így Páris 8 millió fontot, vagyis fejenként négy fontot, a körülbelül 37 ezer lelket számláló Le Mans 160,000 fontot azaz fejenként 10 shillinget, Alagon, e szegény vidéki kis város 16 ezer lakosával 12 ezer fontot, tehát fejenként 15 shillinget fizetett.

Vederpusztítás a lóbetegség ellen. A honvédelmi miniszterium egy vederpusztítási rendeletet adott ki, t. i. azon vedreket illetőleg, melyekből ragadós betegségben lévő, vagy volt lovak itak. Még ha mézzsel vonattak volna is be a vedrek semmi pardon, mert a méz sem mutatta magát e betegségek átszarmazását kéllően meggátoló ellenszereket.

Deliore Tassilo francia író, évek előtt Napoleon Lajos elűzől egy kis epizódot beszélt el, a mely megérdemli, hogy újból elmeséljék: — 1848. évben történt, hogy Napoleon ex császár Párisban tükön tartózkodva Duraud név alatt a „Rhin“ szaitalóban hosszabb ideig lakott. — A pinczérök közül egyik raiusert, s mégis egész odaadással, és a nélkül, hogy e tüköt valakinek elárulta volna, őt igen híven szolgálta. A mint Bonaparte Lajos közársasági elnök lett, a hü szolgát meg akarván jutalmazni, magához az Elisebe rendelte. — A pinczér a kitűzött időben Napoleonnal bejelentetten, ez utóbbi, következő kérdést intézett hozzá: „János! akar-e ön udvarmesterem lenni, avagy vegyem e meg ön számára azon szállót, a melyen szolgál, mert a mint hallom, ugy is elfog árvereztetni.“ „Vegye meg ön számomra már csak inkább a szállót, az mégis biztosabb“, válaszolta a pinczér egész őszinteséggel.

A „M. U.“ czekek írja: „Túl a Lajtbán a személybizonyosság ugyancsak rossz labon áll. Az osztrák kormánynak azon eljárása, melyet Zimmermann Lajos Richard a Grätzban megjelenő „Freiheit“ kiadója ellen elkövetett, oly botrányos, mely az egyéni szabadságot féltő minden polgárt csak aggodalommal tükthet el. Zimmermann három év óta kiadója a „Freiheit“-nak, melyben a szabad eszmék mellett s a papság ellen a legerélyesebben harcolt. Egyik sajtópör a masiat követte, de az esküdtszék mindannyiszor fölmentette. Az osztrák kormány s a papság kezét fogva azon voltak, hogy ártalmatlanná tegyék. Mind hiába. Elkérekettek tehát egy régi törvényt 1852-ből s most ennek alapján Zimmermann Grätzból s az osztrák tartományból kiutasították. Zimmermann Sopronba ment, honnan gyengélkedő egészsége miatt ismét visszatért Grätzba, s most csendőrök kíséretében Bodenbachon át külföldre szállíjják. Hogy mindez miért történt, erről az osztrák kormány semmi fölvilágosítást sem tud adni. Legyon aután valakinek kedve osztrák polgárnak lenni. Zimmermannak még azt sem engedték meg hogy Sopronban látogatást tegyen. — A „Freiheit“ című lap ennek következtében a papság nagy öröme meg fog szülni, s az előfizetők pénzüket visszakeprik, az osztrák kormány pedig szabadságvágyának egy újabb fényes bizonyosságát adta.“ Ehez hozzáteszük még, hogy Zimmermann nyilván ugy vélekedett; miszerint Sopron Ausztria részéről „külföldnek“ tekintik; a következők azonban megmutatja, hogy a kormány másképpen vélekedik. És Zimmermannak mégis igaza volt feltévével, mert mintegy két évvel ezelőt szóba jöven a Bécsben tartózkodó magyarság nivalta, a miniszterium azt határozta, hogy Magyarországot Ausztria számára „külföld“, s hogy már most meg Zimmermannal szemben nem az, ez mutatja, hogy „ha akarom vemhes,

ha akarom nem vemhes“ régi osztrák status axioma még ma is érvényes.

Páris környéke annyira föl van duvalva, hogy száz év alatt sem lehet helyreépítelni az okozott kárt. Hol még néhány hónap előtt fényes lakházak hosszú sora emelkedett, csak rombalmakoztak találni, melyekből egyes falmeradványok emelkednek ki, ablakok és ajtók nélkül. E birtokok legnagyobb része iparosok tulajdonát képezi, kik az üzlettel visszavonultak, hogy végnapjaikat nyugodalomban tüktsék el. Sokan közülök falusi lakházakba fektették egész vagyonukat s azok hasznos béréből éltek. Most majdnem koldusbotra jutottak, mivel birtokuk romba hever, beruházásaikat elpusztították. Ville d'Avray világhírű erdejének állg maradtak nyomai, a fák le vannak vágva és sok száz holdnyi területű földön szétszórvák. Egy levezelő Marnes faluban csak elhagyott házakat, be-tört ablakokat, egy öreg embert s két katonát talál. Magában Párisban a nyomor uralkodik. A kenyér napról-napra fogy, s a fa épp annyira hiányzik, mint az élelmi-szer. A városba vehető levelézője mehetett be, ki nagyon meglepte a párisiakat. Fogadtatása lelkesült volt, mert egyik zsebében néhány angol lapot, a másikkban néhány szelot onkát vitt.

A második császárság titkos papirjai közt Feuilletnak követ-ező, a császárnéhoz írt levelét (Saint-Lo ből, jul. 29 kéről 1870.) találjuk. „Aszonym! Felséged tetszést talál heroikus dolgokban, és ime, most isten önre megpróbáltatások küld, melyeknek szilárdságát kimutathatja. Ez ezen tünnepleys pillanatban Felséged előtt meghajlok és lábaiboz omlok azon kívánságokkal, melyeket a hazáért táplálok. Felséged e pillanatban annak elől ábrázta. Asszonym! Nemes homlokáról mindazon érzelmeket le lehet olvasni, melyek azt áthatják, annak minden fájdalmait és reményeit, szivgyötrelmeit, bölcseséget, lelkesedést és hitét. Franciaország lelke önben él. Sore, mely ma a fájdalomban is Franciaország sorához van kötve, holnap a dícsőség által is ehhez lesz csatolva. Isten övja a császárt és fiát! Tudom, hogy hangom ily percben keveset nyom. De jól ismerem Felséged szívet, és tudom, hogy a legnagyobb erőmegfeszítések közt hódolatomat e fogja fogadni, mely egy alázatos tisztelő és hü embertől ered. Octave Feuille.“

Michellel a jeles francia író, egy idő óta Florenczben tartózkodik. Az „Istituto Superiore“ néhány hallgatója közelébe meglátogatta, s Michellel meleg rokonszévvel szólott előtők Olaszországról. „Emlékezzenek vissza, — mondá, — hogy hazájuk nagy volt, midőn nagy tudósai valának, s hogy ma már csupán tudomány által lehetnek nagygyá a nemzetek. Engedjék meg, hogy őszintén beszélhessek; Itália, talan a harcok miatt, melyeket függetlenségért kellett küzdenie, nem áll missiójának magaslátán; nem kell illuziókat csinálni, — ez volt az oka a mi bukásunknak is, — de Olaszország ismét az lehet, a mi volt, ha komoly tanulmányoknak adja magát. Nincs nemzet, mely szerencsésebb helyzetben volna; semmi sem hiányzik nála, minden elősegül. Adományainak csodás sokfélesége, a piemontinak gyakorlati matematikus lángelméje, a nápolyiak spekulatív lángszelleme, a florencziek művészi vözalma, a génuaiak és veneceiek kereskedelmi hajlama, a föld gazda-ága, partvidékei, mind közreüldözök arra, hogy Olaszország felvirágozzék s egész Európában a béke és polgársultság csillaga legyen. De tanulmányra van szükség; a produkciának növekedni, a kereskedelemnek fejlődni kell. Lásás, a tudományok és tudás volt az, mi nagygyá és hatalmas tette Németországot. Csak bátoraság, fiatal barátim! Munkálkodjanak hazájuk nagyágáért, az emberiség jólééréért. Nepek testvéreüléseért. Forduljanak a komoly tanulmányokhoz. Vico megmutatta az utat, kövessék őt!“ A florenczi tanuló Michellel gy albummal lepték meg, s a derek tudós Florenczben meglejelt legújabb művének: „La France dans l'Europe“, egy-egy példányával ejándékozta meg őket.

A Gönyönél lefogalt 167 láda Chassepot fegyvert a belügyminiszter a zár alól feloldotta, mintán a vizsgálatból kiltint, hogy azokat Schmiedberg Adolf newyorki lakos Vogel és Noot bécsi ügynökötől Triestben át Amerikába szállítás végett kormányengedély mellett — vette. Herczog M. L. pesti szállítók ellenben, kik a kérdéses fegyvereket bamis cizmen, mint „vaseműt“ adták fel, dugarusság és csempészkedés miatt példásan meg fognak büntettetni.

T. és felelős szerkesztő K. PAPP MIKLÓS.

Nyilttér. *

Beküldetett. Egy betegség sem állhat ellene a kellemes Revalesciére du Barry-nak, mely gyógyszer költségek nélkül eltávolít minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, légszűri-, hólyag- és vesebajt, szorulat, aranyert, álmatlanságot, gyengeséget, vizkört, lázat szédélést, vértelulást, fuligantást s a terhesség alatti roszulét és kilyást is, fehérlőlyaszt, bukört, elsóvígyódást, csontközvényt és sápkört. 72,000 javulás, melyekben a betegseket egy orvos sem gyógyíthatta, mint ezt egy bizonyítvány pápa ő szentségétől, gr. Piskov udvari marschall-tól de Bréhan marquisonától igazolja. Tápálkóbb levein mint a hus a Revalesciére felbonték- s gyermekeknél 50-szeresen meglata ritja a gyógyszerék árát.

Castle News. Alexandria, Egypton. 1869. mart. 10. A kellemes Revalesciére du Barry a legmunkacsból idűl dngulástól, mely 9 évig rémítősen kinozott s minden orvosi közelekné ellenállott, teljesen kigyógyítja, s én megel közsön tet mondok önöknek, mint felvedezőnek, a természet e beces adományáért. Vajha mindazok, kik szenvednek, tudnák hogy mindazt a mit a gyógyszerék nem is gyógyíthatnak meg, megorvosolja a Revalesciére, mely, ha arannyal mérnők is eld súlyát, akkor sem volna drága. Teljes tisztelettel Spa-ra o C.

Félszelemekben 1/4 font 50 kr, 1 font 2. 50kr., 2 font 4. 50 k. 5 font 10 frt, 12 font 20 ft, 24 font 38 frt. — Revalesciére Chocooládé táblákban 12 csészére 1 ft 30 frt, 24-re 2. 60 frt, 48-ra 4. 50; pórákban 12 csészére 1 frt, 50 kr, 24-re 2. 50 kr, 48-ra 4. 50, 120-ra 10 ft. 288-ra 20 ft, 576-ra 36 ft. — Kapható: Barry du Barry és T. ud-Bécsben, Wallfischgasse. 8. Kolozsvárt Kronstaedter J.-nél Bel-Monostortetza 175. és Fötér 2. sz. a zálogháznál, továbbá Binder K. gyógyszerárban, b-monostortetza a Redont során. Pesten Tőkánél, Pöszonyban Pisztorj-nál, Graczban Oberanzmeyer-nál, Lembergen Rottendor-nél, s postautalvány által megrendelésűntán mindenütt.

*E rovat alatt megjelenő cikkért a szerkesztő felelős felelősséget nem vállal. Szek